

Ambtelijke reactie arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond

Namens de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort

Internetconsultatie Wet inburgering

6 augustus 2019

Thema	Concept wetsvoorstel/kamerbrief	Reactie, aandachtspunten en vragen
Regie gemeenten vanaf opvang	Wettelijke verankering aanbodplicht 'Voorbereiding op inburgering' door COA	<p>We ondersteunen de wettelijke verankering van aanbodplicht 'Voorbereiding op inburgering' door het COA. Naast een aanbodplicht door het COA zou er ook sprake moeten zijn van een deelnameplicht voor statushouders. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat inburgeringsplichtigen vanaf het begin geactiveerd worden, meedoen en de tijd in de AZC-periode optimaal benutten.</p> <p>Het ontbreken van een verplicht intensief taal- en voorinburgeringsprogramma (taal, participatie) vinden wij een gemis in het wetsvoorstel. Niet alleen de statushouders hebben baat bij van een vroegtijdige start; dit geldt ook voor gemeenten. Statushouders zijn immers al geactiveerd en hebben kennis genomen van Nederlandse taal.</p> <p>De wachttijden in de AZC's lopen regelmatig behoorlijk op waardoor het niet opnemen als verplichting een gemiste kans is. Het is wel zo dat de gemeente de regie moet kunnen pakken, dus dat er geen vaste termijnen aan de verplichting gekoppeld worden.</p> <p>Bovendien schatten wij in dat gemeenten niet veel individuele afspraken gaan maken over het starten van inburgeringstrajecten tijdens AZC-periode i.v.m. lange reistijd en de bijkomende hoge kosten. Dit is alleen haalbaar ingeval de locatie van AZC nabij is.</p> <p>In de praktijk merken we ook dat het niet altijd zeker is dat de gekoppelde personen</p>

		ook in jouw gemeente komen wonen. We investeren dan voor mensen die via versnelde opvang in een andere gemeente gaan wonen.
Leerbaarheidstoets	Onafhankelijke toets Afname waar mogelijk in AZC Moment van afname	Wij zijn het eens met een landelijke eenduidige en onafhankelijke leerbaarheidstoets. Het moment van afname is essentieel. Het zou goed zijn dit onderdeel uit te laten maken van de brede intake. Daarnaast zien we ook graag dat het mogelijk wordt om de leerbaarheidstoets in een later stadium van het inburgeringstraject te herhalen. Een leerbaarheidstoets is een momentopname met een beperkte bruikbaarheidsduur. Verschillende invloeden zoals psychische problematiek, zoals trauma's en gezinsherenigingsprocedures hebben invloed op de situatie van de inburgeraar.
Termijn opstellen PIP	Artikel 11.2 Memorie van toelichting, pag.15	<p>Onduidelijkheid termijn opstellen PIP Zoals benoemd in artikel 11.2, gaat de inburgeringstermijn voor asielstatushouders pas in wanneer een persoon staat ingeschreven en is gehuisvest in de nieuwe woongemeente. We lezen in de memorie van toelichting dat de leerbaarheidstoets wordt afgenomen enkele weken nadat iemand inburgeringsplichtig is geworden. Dit betekent dus afname leerbaarheidstoets na huisvesting in gemeente, terwijl u aangeeft de brede intake al af te willen nemen tijdens de AZC periode. Wat is nu het moment van de brede intake, PIP en leerbaarheidstoets voor asielstatushouders ?</p> <p>Advies termijn vaststelling PIP naar 10 weken In de kamerbrief staat aangegeven dat de minister vasthoudt aan de termijn van 6 weken na inschrijving in de gemeente voor het vaststellen PIP. Het opstellen van de PIP is afhankelijk van verschillende factoren, o.a. hoe snel de leerbaarheidstoets afgenomen kan worden en hoe snel de uitslag binnen is. De eerste weken dienen veel praktische zaken geregeld te worden, zoals inrichting van de woning, zoeken van huisarts, tandarts en scholen voor de kinderen etc.</p> <p>Ons advies is om een ruimere termijn van 10 weken in de wet op te nemen voor het vaststellen van de PIP.</p>
Switchen leerroutes		Het is ons niet helder hoe het aanpassen van de leerroutes en schakelen tussen de leerroutes verloopt? Bovendien moet het mogelijk zijn om te schakelen in een later

		fase onder bijzondere omstandigheden, zoals ziekte of bij herhaald niet behalen van de examens.
B1-route	Omgang resultaten leerbaarheidstoets en A2 niveau	<p>Uw inschatting dat 60% van de inburgeraars B1-route zullen behalen lijkt ons, gezien de ervaringen, erg ambitieus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Worden inburgeringsplichtigen, waarbij op basis van de leerbaarheidstoets (en brede intake) ingeschat wordt dat A2 niveau maximaal haalbaar is, verwezen naar de B1-route, of verwezen naar B1-route met direct een afgeschaald niveau? Of dienen zij de Z-route te volgen? 2. Wanneer na aanzienlijke inspanningen van de inburgeringsplichtige blijkt dat de inburgeringsplichtige niet in staat is om binnen de inburgeringstermijn niveau B1 te halen, kan worden bepaald dat examens op niveau A2 worden afgelegd. Als blijkt dat ook niet lukt na meerdere pogingen de examens op niveau A2 te behalen, kunnen deze inburgeraars alsnog bij aantoonbare inspanning via de Z-route aan de inburgeringsplicht voldoen?
Z-route	<p>Inschatting deelname</p> <p>Eindgesprek</p>	<p>Wij delen uw schatting van 15% deelname aan Z-route niet, we zien momenteel dat er een grotere groep analfabeten en mensen met beperkte leerbaarheid betreft, namelijk rond de 25%.</p> <p>We willen meegeven dat u hier rekening mee dient te houden in de budgetten. Wij voorzien gemeentelijke tekorten als wij worden gefinancierd en afgerekend op basis van uw procentuele inschatting.</p> <p>Eindgesprek Wie doet het eindgesprek bij de Z-route, waar is dat belegd? Is DUO hier ook bij betrokken? Een goede afstemming met DUO is essentieel ter afronding van de Z-route.</p>
Overgangsrecht	Geen overgangsrecht betekent twee systemen naast elkaar.	<p>Bestaansrecht taalscholen</p> <p>Het ligt in de rede dat vele taalscholen die niet door gemeenten worden gecontracteerd in 2020-2021 de deuren zullen sluiten als gevolg van een teruglopend leerlingenaantal. Tegelijkertijd dient er tot en met 31 december 2023 aanbod op</p>

		<p>verschillende taalniveaus te blijven bestaan voor de inburgeringsplichtigen die nog onder de huidige wet inburgering vallen.</p> <p>Hoe garandeert de minister dat dit aanbod voorhanden blijft?</p> <p>Aangezien er geen sprake is van overgangsrecht, kan van de nieuwe wet een prikkel voor gemeenten uitgaan om in 2020 niet aan de taakstelling huisvesting statushouders te voldoen, om zo het aantal inburgeringsplichtigen dat nog onder de oude wet valt te minimaliseren. Dit zou betekenen dat statushouders langer dan noodzakelijk in het AZC verblijven.</p> <p>DUO-budget huidige wet inzetten voor aanbod leerroutes vanaf 2021 Biedt de nieuwe wet de mogelijkheid dat inburgeringsplichtigen die nog onder het oude stelsel vallen vanaf 1 januari 2021 hun DUO-lening in te zetten om deel te nemen aan een van de door de gemeente ingekochte leerroutes (met een Blik op Werk-certificaat)? M.a.w. kan een asielstatushouder bijvoorbeeld per 1 juli 2020 de inburgering starten bij een private taalschool (conform het huidige stelsel), die cursus per 31 december stoppen en het restant van de lening inzetten voor het gedurende maximaal 2,5 jaar volgen van bijvoorbeeld de B1-route, die voor andere inburgeringsplichtigen door de gemeente wordt bekostigd?</p>
Gezinsmigranten	Artikel 15.3, PIP	<p>In artikel 15 staat dat gemeenten een PIP in de vorm van een beschikking dienen op te stellen en verwijst u daarbij naar de Participatiewet. Gezinsmigranten zijn veelal niet afhankelijk van een Participatiewet-uitkering, dit betekent dat wij voor deze groep de verplichting niet kunnen opleggen om de leerroutes te volgen.</p> <p>Voor gezinsmigranten blijft het leenstelsel onder de nieuwe wet in stand, zij dienen de leerroutes zelf te bekostigen. Het handhaven van het zelf bekostigen en het eventueel aangaan van een lening voor de gezinsmigranten past naar onze mening niet in het nieuwe stelsel.</p>
Inburgeringsplicht en maatschappelijke	Doelgroep maatschappelijke begeleiding	<p>Alle begrip voor de (juridische en internationaal-politieke) complexiteit van het opleggen van de inburgeringsplicht aan Turkse burgers. Een eventuele wijziging gelijk op laten gaan met de start van het nieuwe stelsel is later dan gewenst; Turkse</p>

<p>begeleiding Turkse nieuwkomers</p>		<p>statushouders zijn nu niet alleen niet inburgeringsplichtig, maar komen in principe ook niet in aanmerking voor maatschappelijke begeleiding.</p> <p>In de huidige wet is de maatschappelijke begeleiding en daarmee de bekostiging alleen voor asielmigranten met een vergunning asiel die ook inburgeringsplichtig zijn. Turken en asielmigranten die een reguliere vergunning krijgen op humanitaire gronden of als nareiziger van een ander familielid dan de ouder een reguliere vergunning krijgen, vallen niet onder deze groep. Ook zij hebben begeleiding nodig.</p> <p>Wij hebben tot nu toe zelf geïnvesteerd in deze begeleiding, omdat we van mening zijn dat elke statushouder deze nodig heeft voor een goede start in de gemeente en we geen onderscheid willen maken op basis van nationaliteit. De kosten van deze inzet lopen echter op, omdat het aantal Turkse statushouders in onze gemeenten blijft groeien.</p> <p>Tot aan 2021 Zou de minister kunnen overwegen tot de start van het nieuwe stelsel de inburgeringsplicht en de maatschappelijke begeleiding voor Turkse statushouders (of: statushouders met de nationaliteit van landen met een EU-Associatieverdrag) los te koppelen, zodat deze statushouders in ieder geval wel kunnen rekenen op maatschappelijke begeleiding, waarvoor het Rijk de RMBA beschikbaar stelt?</p>
<p>Maatschappelijke begeleiding</p>	<p>Artikel 13.3</p>	<p>Artikel 13.3: wordt er in genoemde algemene maatregel van bestuur ook een termijn vastgelegd voor de duur van de maatschappelijke begeleiding?</p>
<p>Ontzorgen</p>	<p>Verplicht 6 maanden financieel ontzorgen</p>	<p>Wij hebben moeite met het verplichtende karakter in uw wetsvoorstel. Met een goede begeleiding is het mogelijk een grote groep de financiële verantwoordelijkheid eerder zelf te geven. Dat vergt beleidsvrijheid op de duur van ontzorging en inzet van begeleiding richting financiële zelfredzaamheid. Het is aan de gemeenten om de duur van ontzorging te bepalen, als dat eerder loslaten dan zes maanden is dan moet dit ook mogelijk zijn.</p> <p>Daarnaast zal het goed zijn om het aanvragen van toeslagen ook als onderdeel van ontzorgen op te nemen.</p>

Wetswijziging Wet Kinderopvang	Artikel 46	<p>In uw wetsvoorstel wordt de wijziging van de Wet kinderopvang genoemd. Wij kunnen niet overzien of deze wijziging toereikend is om de noodzakelijke kinderopvang voor inburgeraars probleemloos te laten verlopen.</p> <p>Op dit moment ervaren wij problemen met kinderopvang in combinatie met de inburgeringsplicht. Er zijn problemen met kinderopvang toeslag en het kindgebonden budget op het moment dat één van beide ouders nog in het land van herkomst verblijft in afwachting van hereniging. Dit is veelal geen vrijwillige keuze, maar de huwelijkse partner wordt wel als toeslagpartner gezien.</p>
Handhaving	Gemeentelijke boetes	<p>Het spreekt voor zich dat inburgeringsplichtigen baat hebben bij het geschetste inburgeringstraject en zich aan de wet dienen te houden. Als gemeente zullen we de inburgeringsplichtigen stimuleren en motiveren om zich in te zetten voor hun inburgering. Dat er een handhavingsstok achter de deur moet zijn is begrijpelijk. De vraag dringt zich echter op hoe effectief het is om bestuurlijke boetes op te leggen, onder de aanname dat de inburgeringsplichtigen een bijstandsuitkering ontvangen.</p> <p>Hoe verhoudt dit zich tot de inspanningen m.b.t. ontzorgen en tot kennis over schuldenproblematiek? En wat is de toegevoegde waarde van boetes als voor dezelfde gedraging ook de bijstand kan worden verlaagd? Waarom is gekozen voor boetes (straffend) in plaats van dwangsommen (doel: toekomstige overtredingen voorkomen)?</p> <p>Er moet aandacht zijn voor de samenhang van de boetes in de Participatiewet en de inburgeringswet. De boetes voor de taaleis en de boetes voor de inburgering mogen niet stapelen.</p> <p>Wat gebeurt er, zowel in het huidige als het nieuwe stelsel, met openstaande boetes op grond van de wet inburgering, als de asielstatus wordt ingetrokken/niet wordt verlengd en de (voormalige) statushouder terugkeert naar het land van herkomst?</p>
Uitwerking lagere regelgeving	AMvB	Wanneer zijn concepten van de verschillende algemene maatregelen van bestuur voorzien?

		Het is verstandig dat de huidige wet alleen de hoofdlijnen beschrijft, maar voor tijdige implementatie op gemeentelijk niveau is juist ook de meer gedetailleerde uitwerking in lagere wetgeving van belang.
Zorgen financiële haalbaarheid	Ruime budgettaire kaders	<p>We delen de uitgesproken zorgen van VNG over de financiële kaders.</p> <p>In uw memorie geeft u aan dat de budgettaire kaders voldoende zijn om aanbieders een reële prijs te bieden. Wij hebben vernomen dat het budget voor B1-route minder hoog is dan de maximale lening voor de route tot A2 niveau in het huidig stelsel. Het lijkt ons niet haalbaar om met minder geld, een intensievere route aan te bieden dat inburgeraars ook nog richting een hoger taalniveau dient te brengen.</p>
Prestatiebekostiging	Verdeling 25% inburgeringsbudget over gemeenten op basis van resultaten.	Als de prestaties afgemeten worden aan het bv. aantal geslaagden voor de leerroutes, bestaat het gevaar dat aanbieders eerder een inburgeraar laten slagen, hetgeen de kwaliteit niet ten goede komt. Het succesvol afronden van een inburgeringstraject blijft de verantwoordelijkheid van de inburgeraar zelf. Er zijn te veel factoren waar wij als gemeenten niet rechtstreeks invloed op hebben.
Niet-uitkeringsgerechtigden		Nieuw voor gemeenten is de PIP-verantwoordelijkheid voor zgn. NUG'er (niet-uitkeringsgerechtigden). Gemeenten hebben het Participatieverklaringstraject voor deze doelgroep ook moeten regelen. De kosten van € 150,00 zijn voor de uitvoeringsorganisatie, maar de gemeente krijgt geen middelen voor deze groep. Nu ook de PIP hierbij komt rekenen wij toch wel op een compensatie voor zowel de PIP als de PVT in het uitvoeringsbudget.